

Svetový komunizmus v praxi

OBSAH:

- ROZŠÍRENIE KOMUNIZMU
- ČÍNSKO-SOVIETSKE NAPÄTIE A ROZTRŽKA
- KULTÚRNA REVOLÚCIA
- ČÍNA PO MAO CE-TUNGOVI
- RORKLAD SVETOVÉHO KOMUNIZMU
- BREŽNEVOVA DOKTRÍNA
- POKUSY O REVORMY A STAGNÁCIA
- GLASNOSŤ A PRESTROJKA
- KRAJINY SOVIETSKEHO BLOKU

-
- Komunistické idey sa neuchytili len v Európe, no aj na ázijskom kontinente
  - Druhá polovica storočia – obdobie „víťazného komunizmu“

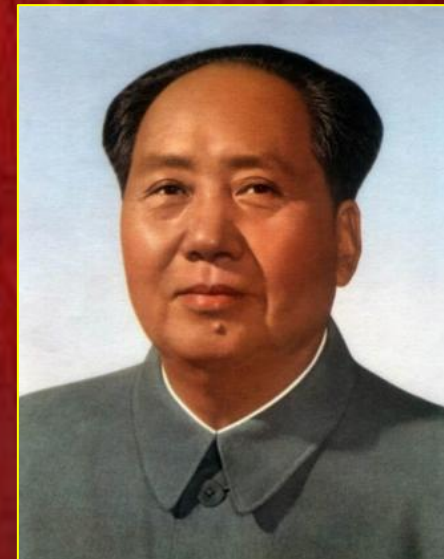
Rozšírenie komunizmu

➤ občianska vojna v Číne

→ komunistická strana – Mao Ce-tung

→ Kuomintang – Čankajšek

– víťazia **komunisti**

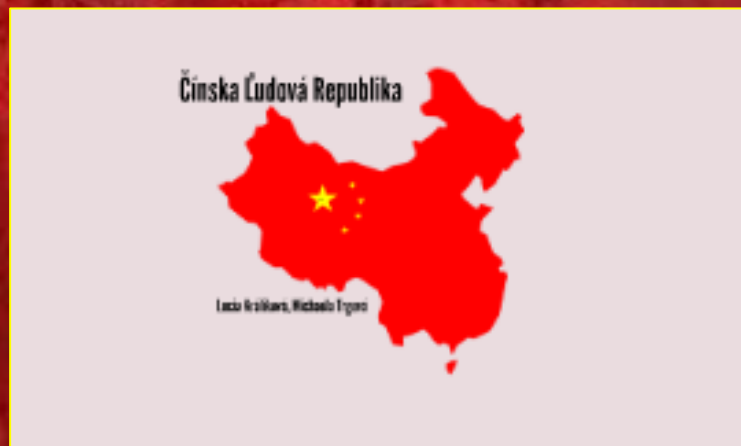

-
- Radikálne zmeny v hosp. a poľnohosp. Číny
  - Vyvlastnenie pôdy statkárom, likvidovanie nepriateľov komunizmu
  - Krajina má silnú ústrednú vládu
  - Družstvá výrobcov sa menia na kolektívne družstvá
  - Vznik **komún**
  - **Obilný monopol** – rozdeľoval základné potraviny medzi ľuďmi

- 1.10.1949 – vznikla **Čínska ľudová rep.** (komunistická s. jediná povolená)
- na Taiwane zvyšky Kuomintangu, vznikla **Čínska rep.**

- **Socialistický tábor** – zoskupenie štátov s komunistickým režimom
- r. 1950 Čína uzavrela spojeneckú **zmluvu so ZSSR**
- Vytvorenie Kórejskej Ľudovodemokratickej rep. (**KLDR**)

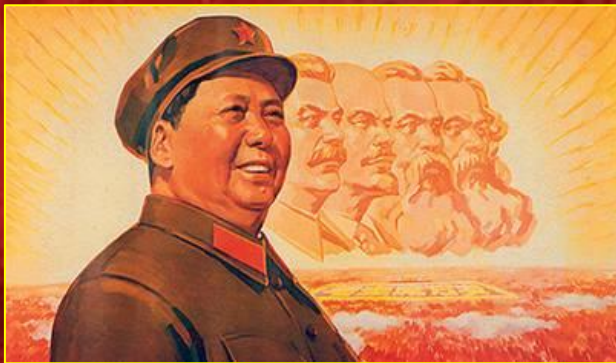

tábor socializmu
zahŕňal asi tretinu
ľudstva

Čínsko-Sovietske napätie a roztržka

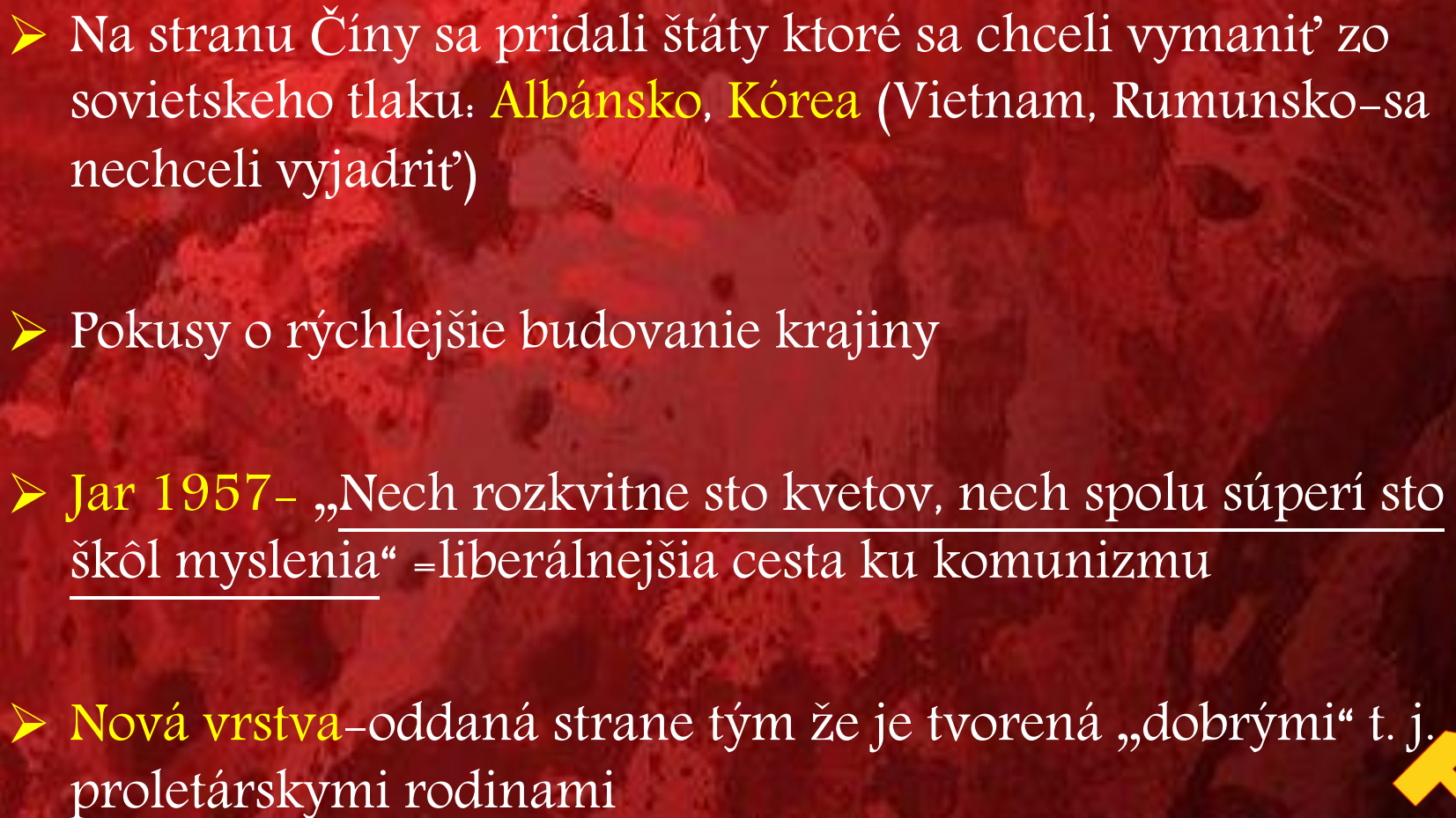
- Po smrti Stalina– **Mao Ce-Tung** najznámejší komunistický vodca
- Čína sa presadila ako komunistický vzor pre krajiny tretieho sveta
- Uznávala úlohu ZSSR ale dávala najavo ich **rezervovanosť**

-
- Čína odmietala kritiku Stalinovej osobnosti
  - **Vyhlásila:** Namiesto „mierového spolunažívania“ by mali všetky štáty bojovať proti americkému imperializmu
  - ZSSR odpovedalo pranierovaním každého kroku Číny
  - **1963**– Verejná polemika medzi čínskymi komunistami, KSSR a stranami sovietskeho bloku
  - Svetový komunizmus **nejednotný**

-
- Na stranu Číny sa pridali štáty ktoré sa chceli vymaniť zo sovietskeho tlaku: **Albánsko, Kórea** (Vietnam, Rumunsko–sa nechceli vyjadriť)
  - Pokusy o rýchlejšie budovanie krajiny
  - **Jar 1957**– „Nech rozkvitne sto kvetov, nech spolu súperí sto škôl myslenia“ =liberálnejšia cesta ku komunizmu
  - **Nová vrstva**–oddaná strane tým že je tvorená „dobrými“ t. j. proletárskymi rodinami

-
- **2 typy ľudí**–Vlastenecký liberálni nekomunisti
–tzv. Vonkajšie kádre
  - **Āínska cesta**: mala znamenať rýchle rozvíjanie poľnohospodárstva a priemyslu
  - Využite prednosti Číny– počet ob. , revolučné nadšenie ľudu
  - **Úplná dezorganizácia**
  - Zavedený prídellový systém

Kultúrna revolúcia

- je plán radikálnej prestavby
- základom uctievanie **Maovej osoby**
- Mao v ťažkom postavení
- prevýchova Maových odporcov (druhá polovica 60. rokov)
- odstránenie konfuciánskych tradícií a individualizmu
- posilnenie kolektivismu

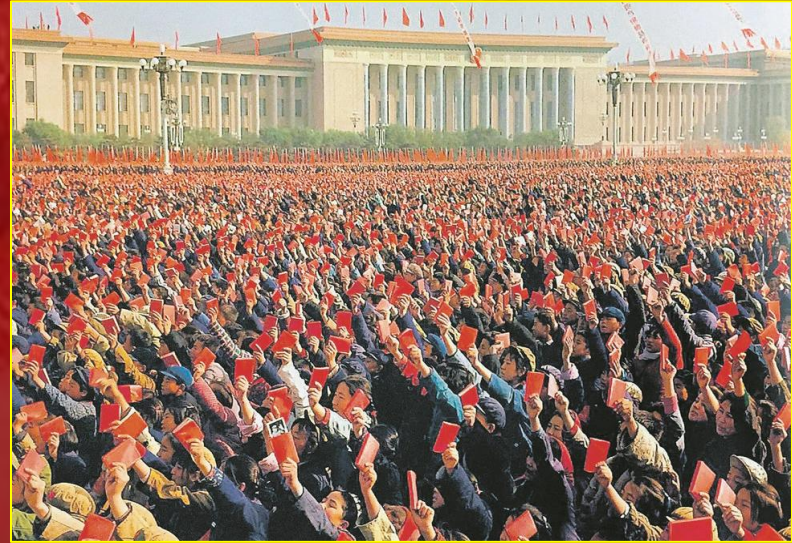

➤ Mao našiel oporu medzi ultraľavičiarimi

➤ pri útoku sa oprel o tzv. Červené gardy

➤ napadnutí robili ponižujúce verejné priznania

➤ počet obetí dosahoval milióny

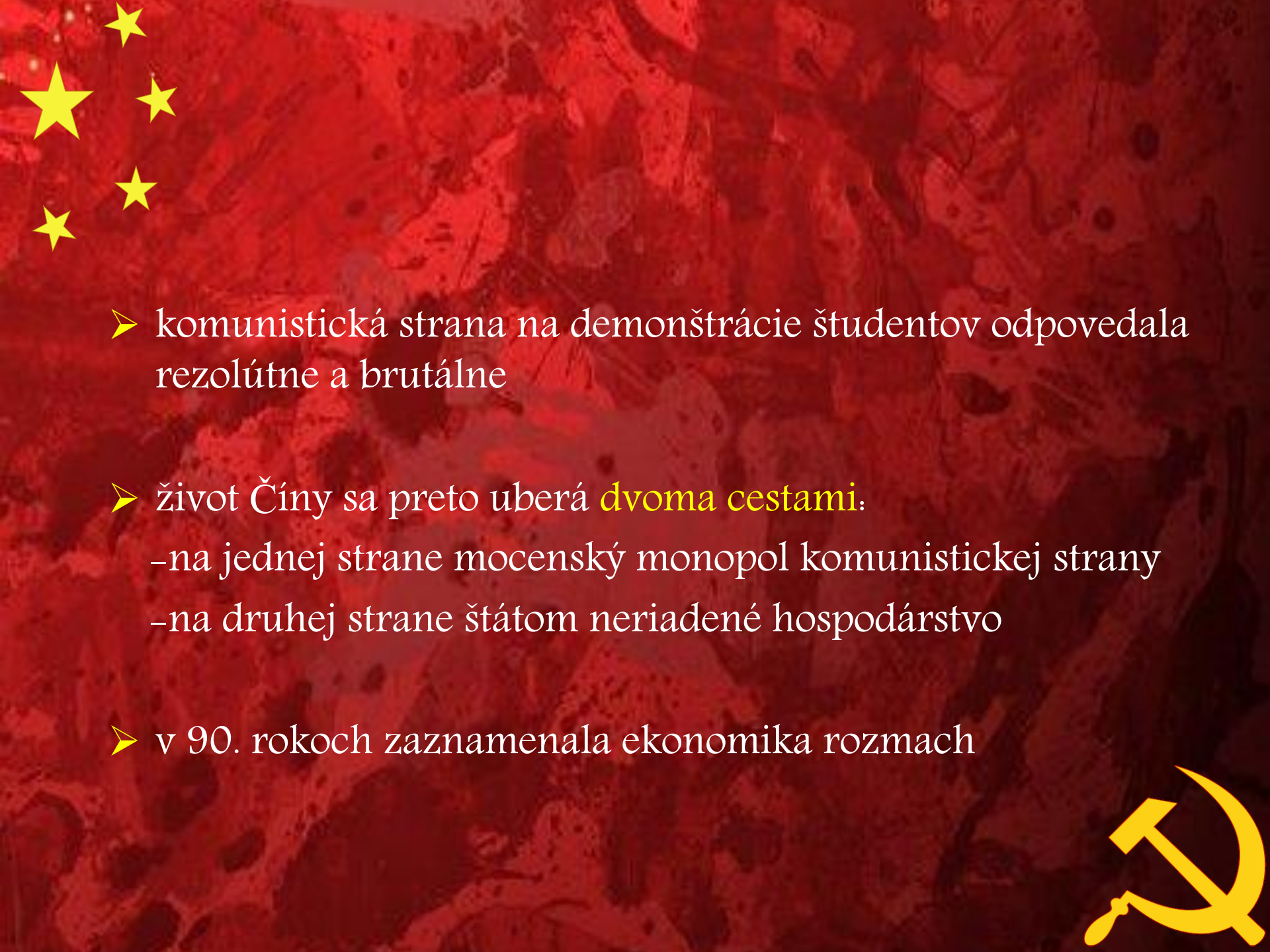
-
- hospodárstvo rozvrátené a krajina v chaose
  - hrozila občianska vojna
  - jediná organizovaná sila – **armáda**
  - úloha zabrániť rozkladu Číny
  - potlačiť Červené gardy

Čína po Mao Ce-Tungovi

- po jeho smrti boli mocenské pozície zlikvidované
- vedenie strany sa prikláňalo k pragmatickým metódam vládnutia
- v ekonomike sa objavovali už desaťročia nevídané formy

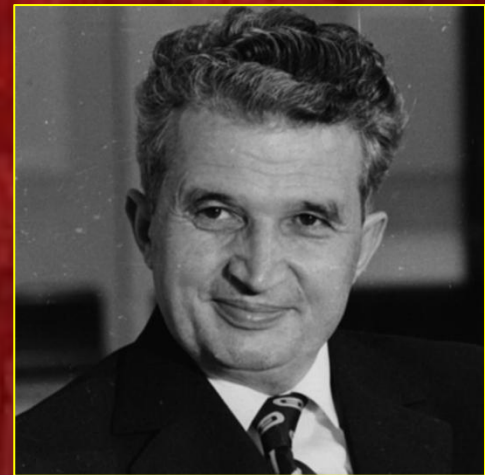
-
- komunistická strana na demonštrácie študentov odpovedala rezolútne a brutálne
  - život Číny sa preto uberá **dvoma cestami**:
    - na jednej strane mocenský monopol komunistickej strany
    - na druhej strane štátom neriadené hospodárstvo
  - v 90. rokoch zaznamenala ekonomika rozmach

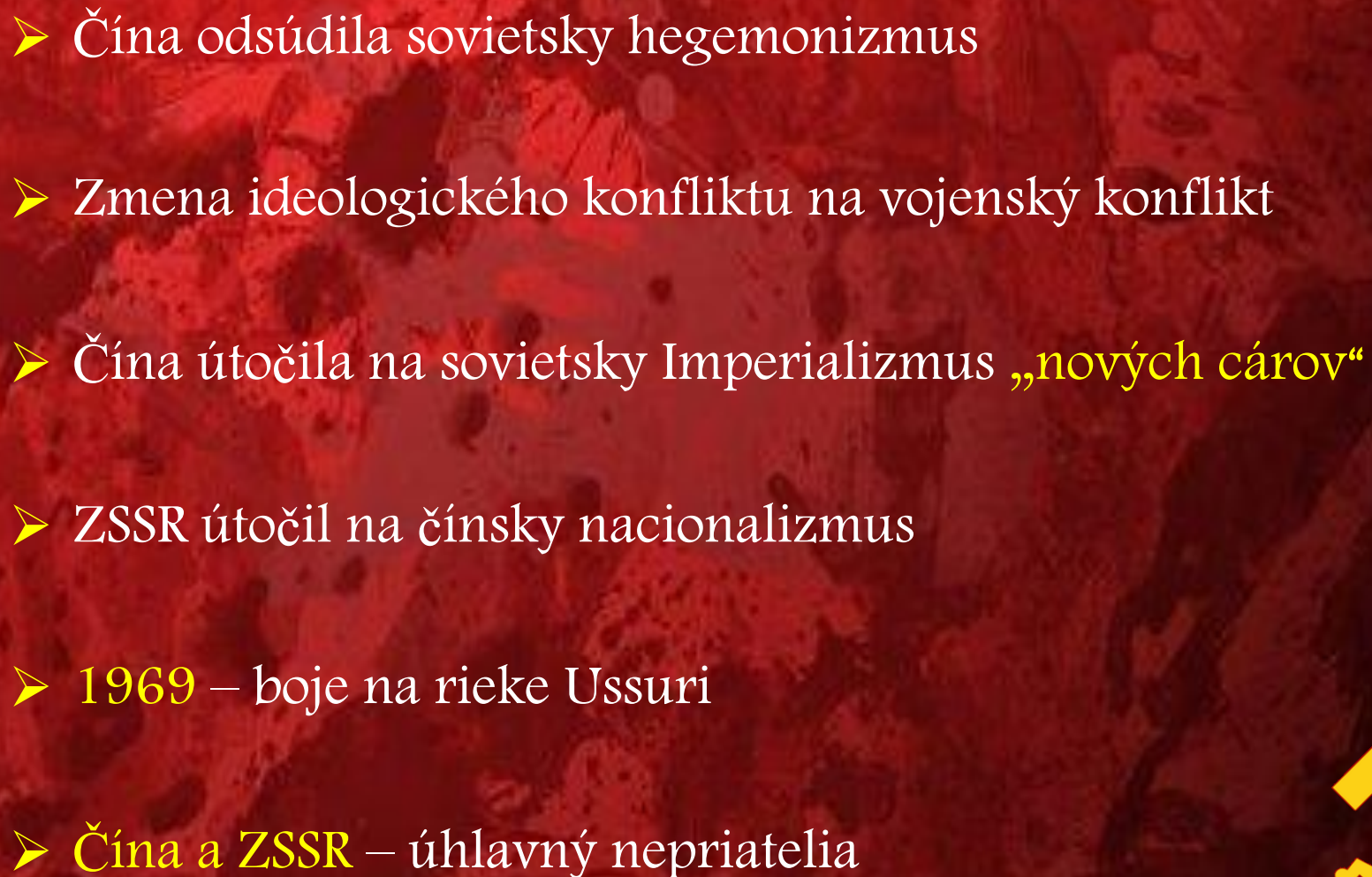

★ Rozklad svetového komunizmu

- 1956-1970 – rozpad monolitného budovania komunizmu
- „Guľášový komunizmus“
- Rozpad družstevných hospodárstiev
- Vymknutie sa Rumunska spod sovietskej kontroly
- Nicolae Ceaușescu

-
- Čína odsúdila sovietsky hegemonizmus
  - Zmena ideologického konfliktu na vojenský konflikt
  - Čína útočila na sovietsky Imperializmus „**nových cárov**“
  - ZSSR útočil na čínsky nacionalizmus
  - **1969** – boje na rieke Ussuri
  - **Čína a ZSSR** – úhlavný nepriatelia

Brežnevova doktrína

- 1966 – celoštátne rokovanie sovietskych komunistov
- Záujmy socializmu majú prednosť
- ZSSR – vyhradené právo zasiahnuť pri ohrození socializmu
- Eurokomunizmus

★ ★ Pokusy o reformy a stagnácia

- Komplikovanejšia realita komunistického sveta
- Heslo „stabilizácie kádrov“
- Stranícke stavy
- Podpora byrokracie
- Modernizácia priemyslu
- Zvyšovanie životnej úrovne

- Koniec obdobia nehybnosti
- 1982 – Jurij Andropov
- 1984 – Konstantin Černenko
- 1985 – Michail Gorbačov

Glasnosť a perestrojka

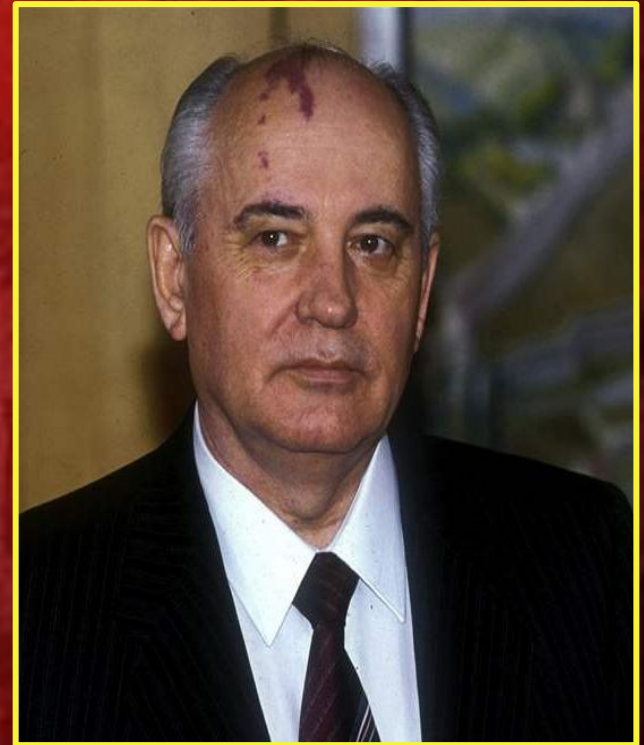
Michail S. Gorbačov

- generálny tajomník
- 1985 – predniesol reformy s heslom **glasnosť** (informovanosť)

perestrojka (prestavba)

boj s alkoholizmom
súkromné vlastníctvo podnikov

glasnosť (informovanosť)

- dôležitá súčasť perestrojky

väčšia sloboda slova

miernejšia cenzúra tlače

prepustenie politických väzňov

Cieľ reforiem:

- zvýšenie produktivity práce
- zlepšenie životnej úrovne obyvateľstva

Neuspokojivé výsledky

- 1989 – vyvrcholenie nespokojnosti
- reformy nevyriešili ekonomické problémy
- odpor voči perestrojke
- krajiny sovietskeho bloku – postihnuté problémami ZSSR

Poľsko: vybudovalo slobodné odbory

Maďarsko: zrušilo prísny režim

NDR: odmietanie reforiem → demonštrácie

ČSSR: Nežná revolúcia

→ Postupný pád komunizmu

Rozpad ZSSR

➤ august 1991 — Gorbačovov pokus o štátny prevrat

↓
prekazil Boris Jeľcin (demokrat)
– zrušil komunistickú stranu

31.12. 1991 rozpad ZSSR

Zdroje:

- <http://www.infoweby.sk/referaty/190-gorbacov-reformy-v-zssr>
- <https://www.zones.sk/studentske-prace/dejepis/7732-svetovy-komunizmus-v-praxi/>
- <http://referaty.aktuality.sk/komunizmus/referat-29039>
- Dejepis- Svetové dejiny- pre 3. ročník gymnázií

Ďakujeme za pozornosť.

Lenka Puháková

Katarína Šlosárová

III.A

Martin Jevin

Lukáš Svat

Ľuboš Vajčovec

Ján Kovalčík